

هوایسم

مطلع انوار

جلد ہفتم
فقہ و اصول

حضرت علامہ آیۃ اللہ حاج سید محمد حسین حسینی طهرانی قدس سرہ

مقدمہ و تعلیقات

مترجمہ

حضرت آیۃ اللہ حاج سید محمد محسن حسینی طهرانی

دورہ ہند و محقق

مکتوبات فطنی مراسلات و مواظ

سرشناسه: حسینی طهرانی، سید محمد حسین، ۱۳۴۵ - ۱۴۱۶ ق.
عنوان و نام پدیدآور: مطلع انوار / مؤلف سید محمد حسین حسینی طهرانی؛
یا مقدمه و تعلیقات سید محمد محسن حسینی طهرانی.
مشخصات نشر: طهران: مکتب وحی، ۱۴۴۱ق = ۱۳۹۹ ش.
مشخصات ظاهری: ۱۴ج.

فروست: دوره علوم و مبانی اسلام و تشیع، ۷.
شابک: دوره: ۱-۲-۹۰۸۹۳-۶۰۰-۹۷۸؛ ج. ۷: ۶-۱۷-۶۱۱۲-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فایا
مندرجات: ج. ۷. فقه و اصول.

موضوع: حسینی طهرانی، سید محمد حسین، ۱۳۴۵-۱۴۱۶ق.
موضوع: اسلام - مسائل متفرقه / موضوع: فقه جعفری - قرن ۱۴
موضوع: اصول فقه شیعه - قرن ۱۴

شناسه افزوده: حسینی طهرانی، سید محمد محسن، ۱۳۷۴ - ۱۴۴۰ق
رده بندی کنگره: ۱۳۸۸ ۳/۵۵۵۵ BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۹۹۸
شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۵۳۸۱۱

دوره علوم و مبانی اسلام و تشیع (۷)

مطلع انوار جلد هفتم

تألیف: علامه آیه الله حاج سید محمد حسین طهرانی

■ تیراژ: ۵۰۰ نسخه
■ شابک ج ۷: ۶-۱۷-۶۱۱۲-۶۰۰-۹۷۸

- ناشر: مکتب وحی / طهران
- چاپ: بوستان کتاب
- نوبت چاپ: دوم / ۱۴۴۱ ه. ق، ۱۳۹۹ ه. ش.

شماره تماس: ۰۲۱-۹۸۶۱۵۲۰۷-۹۸

www.maktabevahy.org

فروشگاه اینترنتی: www.sarayejavid.com

[@maktabevahyorg](https://www.instagram.com/maktabevahyorg)

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب و موضوعات

جلد هفتم

عنوان

صفحه

۳۱ - ۴۵۲	بخش اول: فقه خاصه
۳۳	فصل اول: اجتهاد و استنباط
۳۵ - ۵۲	۱. مقدمات اجتهاد و استنباط
۳۵	[تعریف اجتهاد]
۳۸	راجع به وجوب تعلّم احکام
۳۹	جدولی از شیخ بهائی در ترتب احکام خمسہ برای حرم خمسہ
۴۱	۲. شرائط مفتی
۴۱	در اینکه إفتاء احتیاج به نور باطن دارد
۴۱	راجع به فتوا دادن و شرایط مفتی
۴۳	[العدالة الكائنة في الفضلاء والعلماء لا يُكتفى بها بعد المرجعية]
۴۳	به مجتهد جامع الشرائط باید نائب الإمام گفت
۴۵	۳. مبانی استنباط احکام از نظر شیعه و عامه
	سدّ باب اجتهاد درباره عامه مفید است، چون فتح باب برای آنان ایجاد کثرت اقوال و
۴۵	اختلاف می کند
۴۶	حرمت کذب بر خدا و رسول عند الشیعة، و جوزّ جماعة من العامة تأییداً للذین و الشریعة
۴۷	مذاق أبوحنیفه و مالک و معتزله در کیفیت تمسک به اخبار

- ۴۸ ..... [مجموعیّت قضیّه تأییر نخل و استناد احمد امین به آن در لزوم تجدید نظر در همه امور]
- ۴۹ ..... نظریّه احمد امین، مخالف و لکم فی رسول الله أسوة حسنة می باشد
- ۵۰ ..... راجع به رائج و عادی بودن عدول از فتوا

۵۳ - ۱۷۲

فصل دوّم: فقه عبادات

۵۵

۱. باب طهارة

- ۵۵ ..... طریق تطهیر اشیاء و لوازم بیمارستان و لباس و بدن مباشران
- ۵۸ ..... فی نجاسة الكلب و الخنزیر فی الحياة
- ۵۸ ..... راجع به نجاست عرق جنب از حرام
- ۵۹ ..... [حکم استنجا بآب مضمضه و استنشاق]
- ۶۰ ..... [بیان کیفیت وضو و آیة «تَمَسُّوْا وُجُوْهَكُمْ وَ اَیْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَاةِقِ»]
- ۶۱ ..... [مجموع غسل های مستحبی]

۶۴

۲. باب صلوة

- ۶۴ ..... [آیات و روایتی در اهمیّت صلاة]
- ۶۷ ..... [حرمت تهاون به صلاة]
- ۷۲ ..... [اوقات نماز در منظومه سید بحر العلوم]
- ۷۲ ..... از منظومه بحر العلوم راجع به فضیلت نماز در جهاد مشرفه
- ۷۳ ..... [روایت امام صادق علیه السلام برای رها شدن از وسوسه]
- ۷۳ ..... مؤثقه ابن بکیر در عدم جواز الصلاة فيما لا يؤکل لحمه
- ۷۵ ..... دوبار صلاة استسقاء آیه الله عاملی و بارش باران در همان وقت
- ۷۶ ..... راجع به شهادت به ولایت در اذان و اقامه
- ۷۸ ..... [بحثنی پیرامون شهادت به امارت و ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام در اذان و اقامه (ت)]
- ۷۹ ..... [علت عدم ذکر شهادت به ولایت در اذان (ت)]
- ۸۰ ..... راجع به عدم جواز اذان ثانی در صورت جمع بین صلوات
- ۸۳ ..... سور طوال و مبین و مفصل
- ۸۵ ..... [جواز سجده بر ارض]
- ۸۵ ..... مسائلی درباره صلاة جمعه
- ۸۷ ..... [حکم برخاستن شخصی از مجلس خود و مراجعت به آن مکان در نماز جمعه]
- ۸۷ ..... در استحباب حضور به جماعت عامه كالخاصه

- ۸۸ ..... [العلة التي من أجلها صار خير الصّوف في الصّلاة المقدم] .....
- ۸۹ ..... **۳. باب صوم** .....
- ۸۹ ..... [خطبه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم درباره اهمیت روزه ماه مبارک رمضان]
- ۹۳ ..... [فلسفه روزه از زبان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم]
- ۹۴ ..... [روایتی دیگر در فلسفه روزه]
- ۹۴ ..... [دعای هنگام افطار]
- ۹۵ ..... [استدلال آیه الله خونی به عدم لزوم اشتراک افق در رؤیت هلال]
- ۱۰۰ ..... [کلام صاحب المصنوع در عدم لزوم اشتراک افق در رؤیت هلال]
- ۱۰۵ ..... [حکم استنبار صوم و صلاة برای دستگیری از ضعفاء]
- ۱۰۷ ..... **۴. باب خمس و زکات** .....
- ۱۰۷ ..... [نظریه عدم جواز تصرف در سهم امام برای غیر سادات]
- ۱۰۸ ..... [راجع به وزن دینار و درهم در عهد عباسی]
- ۱۰۹ ..... **۵. باب حج** .....
- ۱۰۹ ..... [رکن حجر الأسود به سمت مشرق است]
- ۱۱۰ ..... [راجع به لباس احرام]
- ۱۱۰ ..... [حکم تظلیل المحرم ظلّال المحمّل]
- ۱۱۲ ..... [استحباب سیصد و شصت طواف هفت شوطی در ایام فامه در مکه]
- ۱۱۴ ..... [حکم تقارن زن و مرد هنگام نماز در مسجد الحرام]
- ۱۱۴ ..... [محدوده شرعی مذابح منی]
- ۱۱۵ ..... [ماء زمزم لیا شرب له]
- ۱۱۵ ..... [حکم امیرالمؤمنین علیه السلام درباره زیورآلات کعبه]
- ۱۱۶ ..... [مسأله جواز اجرت گرفتن برای حج و سایر عبادات]
- ۱۱۶ ..... [درباره نذر چیزی برای بیت الله الحرام، و درباره سراق الله]
- ۱۱۸ ..... [راجع به معانی واقعه طواف و سایر مناسک حج و نماز]
- ۱۱۸ ..... [نقل دو واقعه تاریخی در حجة الوداع]
- ۱۲۰ ..... **رساله‌ای در محلّ احرام کسی که از جدّه به مکه می‌رود** .....
- ۱۲۰ ..... [محلّ احرام کسی که از جدّه به مکه می‌رود، ابتدای حرم مکه است: «حدّه»]
- ۱۲۱ ..... [مواقیت خمسة برای خصوص اهالی آن امکنه است و یا کسانی که از آنجا عبور می‌کنند]

- کسانی که از میقات عبور نمی کنند، محلّ احرامشان اوّل دخول حرم است ۱۲۲
- [أدنی الجبل یعنی نزدیکترین نقطه به حرم در مسیر زائر مکه] ۱۲۶
- مواقیت خمسه در نیم دایره شرقی مکه واقع اند، نه دورتادور آن ۱۲۷
- استدلال آیه الله گلبایگانی (ره) بر لزوم احرام واردین به جلدّه از یکی از مواقیت ۱۲۹
- نتیجه البحث: کفایة الإحرام للمسافرین من طریق جُدّه من بدو الحرم ۱۳۱

۱۳۳

۶. باب جهاد

- آیات دالّه بر وجوب جهاد فی سبیل الله علی نحو الإطلاق ۱۳۳
- روایات دالّه بر أفضل جهاد ۱۳۴
- [جهاد واجب کفای است] ۱۳۵
- روایات دالّه بر عدم جواز جهاد با امام جائز ۱۳۶
- امکان جهاد به إذن ائمه فقیه و حاکم جامع الشرائط در زمان غیبت ۱۳۹
- راجع به اشتراط جهاد به إذن پیام علیه السلام ۱۴۰
- [من شرائط القيام والحکم هو الایة] ۱۴۱
- [رساله ای در عدم جواز فتک و ترور] ۱۴۱
- [نسبت قذف به ماریة قبطیه، و عکس العمل امیرالمؤمنین علیه السلام] ۱۴۹

۱۵۱

۷. باب ولایت و حکومت

- [بعضی ادلّه وجوب اقامه دولت اسلام و خروج از تحت تیمومت کفر و ظلم] ۱۵۱
- [حقّ والی بر رعیت و حقّ رعیت بر والی] ۱۵۲
- [آیاتی در لزوم اطاعت مردم از ولی فقیه جامع الشرائط] ۱۵۶
- لزوم اطاعت مردم از ولی فقیه ۱۵۶
- [رسول خدا صلی الله علیه و آله: «لا طاعة لمن عصى الله»] ۱۵۷
- [موارد حرمت اطاعت از حاکم در کلام امیرالمؤمنین علیه السلام به خوارج] ۱۵۸
- [شرایط حاکم] ۱۵۸
- حاکم فقیه باید قبل از تربیت مردم به تربیت خود پردازد ۱۵۹
- فقراتی از نامه حضرت به مالک اشتر در عبادات شخصیّه خویش ۱۶۰
- محکمه بدوی و استیناف و تمیز ۱۶۱
- [فرازی از نامه امیرالمؤمنین علیه السلام به یکی از والیان بلاد] ۱۶۱
- [فرازی از دستورات امیرالمؤمنین علیه السلام به مالک اشتر] ۱۶۱

- ۱۶۲ ..... [عدم انفکاک ریاست جمهوری از فقیه اعلم و ابصر و اورع]
- ۱۶۲ ..... از شرایط ولایت فقیه و بقیه امور ولایتیه، هجرت به دارالاسلام است
- ۱۶۴ ..... در معنی ولایت حاصله به سبب هجرت به دارالاسلام
- ۱۶۶ ..... حدیث «إِنَّ اللَّهَ لَيَرْعُ بِالسَّلْطَانِ مَا لَا يَرْعُ بِالْقُرْآنِ»
- ۱۶۷ ..... معنی التَّعَرُّبُ بَعْدَ الْهَجْرَةِ
- ۱۶۷ ..... در معنی هجرت و موارد آن
- ۱۶۹ ..... درباره حدیث «كُلُّ رَايَةٍ تُرْفَعُ قَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ»
- ۱۶۹ ..... راجع به ولایت از قِبَل حاکم جانن
- ۱۷۳ - ۲۳۱ ..... فصل سوّم: فقه معاملات
- ۱۷۵ ..... باب مکّه و متاجر
- ۱۷۵ ..... [در ماده بیع]
- ۱۷۵ ..... [سفارش رسول خدا بر رعایت بیع امر در خرید و فروش]
- ۱۷۶ ..... [جواز تصرف در مال غیر بی خودی]
- ۱۷۶ ..... [حکم تطفیف و کم فروشی]
- ۱۸۲ ..... رساله حرمت غنا
- ۱۸۲ ..... [حرمت غنا در آیات]
- ۱۸۳ ..... [حرمت غنا در روایات]
- ۱۸۵ ..... [نظریه شیخ انصاری در باب غنا]
- ۱۸۷ ..... [ردّ کلام شیخ انصاری در دخول مفهوم لهو در عنوان غنا]
- ۱۹۰ ..... راجع به معنای غناء ممدوداً
- ۱۹۲ ..... حرمة اللَّعْبِ بِالشَّطْرَنْجِ
- ۱۹۲ ..... [هر باطلی حرام است از جمله شطرنج]
- ۱۹۳ ..... [روایتی از پیغمبر خاتم صلی الله علیه و آله در حرمت شطرنج]
- ۱۹۴ ..... [مطالبی از راغب اصفهانی راجع به شطرنج]
- ۱۹۵ ..... [ردّ یک تحریف تاریخی درباره شطرنج]
- ۱۹۶ ..... [مختصری از تاریخچه شطرنج]
- ۱۹۷ ..... [مقاله‌ای در حرمت شطرنج مطلقاً (ت)]

- [تحقیقی پیرامون حرمت تراشیدن ریش] ۲۰۴
- رساله‌ای درباره جواز حق التالیف و حق الصنعة و الحرف ۲۰۷
- [برخی از ادله منکرین جواز حق التالیف] ۲۰۷
- [برخی از ادله مثبتین جواز حق التالیف] ۲۰۹
- [رساله‌ای در حرمت ربا] ۲۱۵
- [آیات صریحه داله بر حرمت ربا] ۲۱۵
- [کار یگانه عامل تولید ثروت در عقاید کمونیست‌ها] ۲۱۵
- [علت تحریم ربا در شریعت مقدس اسلام] ۲۱۶
- [ملاکات تشخیص ربوی بودن معاملات] ۲۱۹
- [روایاتی در کیفیت تخلص از ربا] ۲۲۰
- [جرایز عدم نفع از قرض با عدم اشتراط نفع] ۲۲۴
- [مسائل و مشکلات استفسار عقود] ۲۲۹
- [پشتوانه و اعتبار اکتفا] ۲۲۸
- [راجع به صحیح ضمان معنر عم ذمّة إلى ذمّة] ۲۲۹
- [راجع به حیات] ۲۲۹
- [مالکیت اراضی موات] ۲۳۰
- [الهبه من العقود اللازمة] ۲۳۰
- فصل چهارم: فقه قضاء و جزاء** ۲۳۳ - ۲۷۵
- ۱. باب قضایا**
- [امیرالمؤمنین علیه السلام: «القضاء أربعة، ثلاثة منهم في النار واحد في الجنة...»] ۲۳۵
- رسالة في بيان عدم تولی المرأة القضاء والحكومة ۲۳۶
- [وصیت رسول خدا به امیرالمؤمنین در باب مرفوعات از نساء] ۲۳۶
- [اشتراط ذکوریت قاضی در کلام فقهاء] ۲۳۸
- [مباحثه حضرت علامه با بعضی از اساطین علماء در باب تولی المرأة القضاء] ۲۳۹
- [عدم جواز تولی المرأة القضاء والحکم والولاية] ۲۴۱
- [قاعدة کلیة: أن فقه الشيعة ناظر إلى فقه العامة كلاً] ۲۴۲
- [قوی‌ترین ادله منع نساء از حکومت و قضاوت] ۲۴۴